

ДІЛО

Видавничі Спілка „Діло“.

Чи рішено розважко?

До питання про українську реальну гімназію у Львові.

1. В українських шкільних кругах скоїлася недавно мала бури. Генеза справи така: З народи перетворювана краєвою Радою шкільною рідною польських заповідно-чисто класичних на реальну гімназію українські члени сеї Ради порушили думку, чи такої переміни неможна б зробити в філії академічної гімназії. Вони просили п. віцепрезидентів Ради заплатити урядово управу сеї філії, як в сій спріані думці Й. учительства і громадянства. Тим способом здобулося б підставу до позитивного внесення й евентуальної ухвали Ради та до остаточного рішення міністерства, щоб згадану філію від вересня 1917 р. перетворити постепенно в реальну гімназію. План віцепрезидентів сповіни се бажані. У Львові ідея української реальної гімназії знайшла зразу загальне призначення; на прикладний запит дирекції академічної гімназії батьки почали зголосувати синів до 1. класу реальної гімназії; наші культурні товариства приготували наради й анкету в сій справі; високо заслужені педагоги відкрили проважну дискусію в часописах. Несподівано однією виступила „Учительська Громада“ з різучим протестом, не даючи навіть розважути ся спокійній дискусії, не вислухавши мотивів, які промовляли-б за переміною. На основі рішучої ухвали „Учительської Громади“ вислали дирекції академічної гімназії несогласну відповідь краєвої Раді шкільний. Сьогодні справа вже так як би пересуджена; завдяки „Учительській Громаді“ тепер не будемо мати реальної гімназії у Львові. Однакає сі люди, які дещо довше надумують сі і радять, зважаючи: „ось тут благодать, а тут не підійде народний спрія“, мусить взяти участь хоч би в теоретичній дискусії на сю тему; може на будуче вийде в неї користь.

Найважіші аргументи, які веліли „Учительській Громаді“ заявити ся проти переміни філії академічної гімназії на реальну гімназію, лежать си у присвічені сьому питанню статі голови цього товариства в 126 і 127 чл. „Українського Слова“. З пожаргументів прикильністю такої переміни (о. Стефанович) знає автор лише один (себіт бажані повернуті частини молодіжі з університету на технічні студії за для відбудови краю воїні), огляд, який на думку голови „Учительської Громади“ ані на волос не заходить численними аргументами проти евентуальної реальної гімназії. Дійсно погано було б і спріяло технічного обравання нашої молодіжі, як би його рація вводила ся тільки до майбутньої карієри при відбудові краю воїні, та про се відмінно: натомість приглянемося си тим аргументам, які мали повести до рішучої ухвали: „застерегти ся против переміни філії академічної гімназії на гімназію реальну, як небезпечно для нашого стану посідання і як невказану в річевих спонуках“.

Попереду мале „застережене“ на засторежені. Філії академічної гімназії ще никто не перемінив на реальну гімназію; навіть ще не було відповідного внесення в красіїй Раді шкільний; була лише ідея, проблема під розвагу українському громадянству, чи не вказано-би було і т. ч., отже засторежене „Учительської Громади“ вдається поза ціль...

Як виходить з наведеної резолюції, евентуальна переміна наукового пляну у філії академічної гімназії буде б ліхом з огляду річевих і національних. Поминаючи се, що національні мотиви можуть бути також річеві, з першої кастиків наводить стяга ось які:

1) З порівняння плянів наукання в чисто класичних і реальних гімназіях виходить: що деяльні предмети обов'ятувати тут і там в одній складності; що одного класичного предмету (греки) нема в гімназії, натомість є три такі, яких нема в нормальному пляні кл. гімназії; що трьох інших предметів учать у р. гімназії дещо більше тіж у класичній. На підставі сього порівняння і факту, що абсолютн. р. гімназії має вільний вступ на політехніку — рішаче „У. Г.“: „р. гімназія не дає фахового (?) підго-

Виходить що-дня рано
крім понеділків.

РЕДАЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., II. пов.
Кonto почт. шанд. 26.726.
Адреса тел.: „Ліво—Львів“.
Число телефону 261.

Рукописів
редакція не збергає.**ПЕРЕДПЛАТА**

в Австро-Угорщині:	270 K.
чвертічно	8—•
піврічно	16—•
шільрічно	32—•
у Львові (без доставки):	
міською	240 K.
чвертічно	7—•
піврічно	14—•
шільрічно	28—•
За замову адреси	
платити ся 50 c.	

Ціна оголошень:
Стрінка пустота, двошільна
твоя 40, в надіслання 60, в
одній штукі 80 c. в одній
часті 1 K. Повідомлення про
здатні звернутися 150.
Незрозуміла стрінка 1 K.
Стало оголошенню за кремлю
— уявлюю...

Одні примірники кончату
у Львові 10 c.
на провінції 12 c.

Начальний редактор: д-р Василь Панайло.

товари до технічних наук". Поминаючи дивне дилоганс „Фахових“ студій у сер. школі, на таї самій основі можна висловити, що і реальну школу не дає „Фахового“ підготовки до технічних наук (чого учать у р. школі, а не вчать у р. гімназії?), або що й гімназія взагалі не дає „Фахового“ підготовки до універ. студій. Очевидно тут рішачуть тільки приписи, а не погляди.

2) Усунене греки з поміж обовязкових предметів р. гімназії (необовязкового можна о чевидно вчити ся) замінив абітурієнтам сих школ вільний вступ на теологію (практично й на ті групи фільос. виділу, де вимагане знане греки; однакає стати мініть ся, зачислюючи сюди безумовно й пропедевтику фільософії, живі мови й історію — бо се залежне від добору групи); так само буцім то необхідна греки для наукової термінології взагалі. На се відповідь: утруднений вступ на теологію і деякі предмети фільософії звіноважений достаточно ускладненем вступом на пять видів політехніки, на лісову академію і т. д.; що до іншої термінології (метр, літр, грам, флегма, телефон, ідея, аероплан) — ніжче треба учити ся греки, щоби сі терміни розуміти і як слід уживати? Хиба що прим. більшість техніків — то неуки...

3) Автор статі „не бачив ані одного реаліст, який по скінченю школи володів би називати лихо французькою мовою“. При сім не добавивши: 1) що тут мова не про реальну школу а реальну гімназію, де латини таєртві знаменує підставу під іншу французькою мовою і всіх інших романських; 2) що тим аргументом підкресяє власний погляд, що красше реальна школа ніж р. гімназія; 3) що обезценюючи французьку мову в користь греки, слуга в суперечності з досвідом наукового і практичного життя (де лише технік, математик, хемік, природник, а й історик, фільософ і взагалі кождий інтелектуальний теоретичний чоловік почуває необхідність відомня французькою мовою).

4) Найбільші студенти політехніків рекрутують ся бути з гімназії (очевидно класичних). Зваживши, що на думку „У. Г.“ р. гімназія не дає „Фахового“ підготовки до технічних студій, дістаємо відкрите, що саме наука гористів і читане Гомера із йобльше узібнюють молодих людей прям. будувати півводні судна.

5) Наведений у статі голо: лицьові професорів проти звінання в правах абсолютизмів гімназії і реальних школ тут ніпричім, бо в Австро-Угорщині звінання нема і воно не пропонується ся.

Останній аргумент і ряд інших висловів у статі вводять дискусію про те, чи гуманістична освіта цінніша, чи реалістична — дискусії може інтересної, однакає страшенно безплідної. Поминаючи се, що р. гімназія в основі своїй таки гуманістична і що у світлі тих аргументів дивно виглядає винесуване чисто реальної школи над реальною гімназією — притворені поодинокими типів сер. школи рішачуть не теоретичні резони, а вимоги практичного життя. Воно ж учить, що в класичних гімназіях найнижчий рівень науки саме у латині, грекі і що яких три четверті учеників має з них предметів пересічну поту „достаточну“, що дійсну користь із наук класичних мов у гімназії має лише зникаюча меншість молодіжі. Аналітичну, позу бачимо з другого боку у реальних гімназіях, до яких надається ся знов лише меншість молодіжі іншого умовного напряму. Чи супротив сих очевидних правд може хто говорити, що посередині тип школи (в сім випадку р. гімназія) не відповідає потребам і здібностям великої частини не-фільософії і не-математіків серед молодіжі?

I дискусія про теоретичну вартість — усіх трьох плянів наукання (кл. гімназії, р. гімназії, реальної школи) заїва, бо тепер мова не про реформу середньої шкільництва взагалі, лише про практичне користання з існуючими типами школи. Звісно, що кождий із трьох плянів має свої добрі і ліхі примети; зокрема р. гімназія, як тип посередині не відповідає багато доктринерів, однакає кождий із них признає, що потреби практичного життя оправдують сей тип середньої школи, що в найгіршім разі се визнає пессимістичним.

Тому то він широко розповсюднений у цілім культурнім світі.

В чим лежать добре прикмети р. гімназії? 1) що вона відповідає чисельному типові ученика не-спеціаліста. 2) що зменшає фатальну перстиженість середніх учеників тим, що дає їм в межах обовязкових предметів багато того, чого в гімназії можна научити ся лише з годинах підсобовізкових. 3) що залишає науку однієї мертвії і дуже трудної мови наукової однієї живої світової і легкої. 4) що увільняє батьків 10-літньої дитини рішати з гори, чи діти має бути техніком чи прям. адвокатом, якщо ще дитина виявila свої вроджені здібності; по двох перших роках науки ученик реальної школи з гори змушений на один шлях — технічний (очевидно річ не рішачуть тут вимірювані здібності учнів, яким легко здавати всіхі додаткові іспити). I досить учить, що в заведенні плану р. гімназії фреквенція збільшується ся.

Всі ті мотиви педагогічного характеру, ако ристь реальної гімназії помінне „Учит. Громада“ мовчачі, так само й мотиви соціального характеру, які велять, щоб наша інтелігенція була на всіх становищах і не полишала найінтратніших чужинців, та щоб школа улегнула нашім подібкам вибір ріжкіордного поля праці. Шо ж до витягнених „річевих“ аргументів проти р. гімназії, то за близьшим ділгіненем, як бачили ми, вони розпадають ся.

С. Томашевський.

Державна Рада.

(Телеграфа п. к. Кореспонденційного Бюро).

Відень, 27 червня 1917

Перед приходом до дневного порядку в. Сінгалевич вініс на отворено розправи над письменною відповідою б. міністра краївої оборони Георгія на інтерпелляцію п. Лянгенганса.

П. Станек захадав, щоби стверджено відношення голосів.

Внесене 189 голосами проти 135 відкинено. Президент сповіщає, що Кому поручено три запити: по-лів. Дашибського, Стояна і Грубана до правителів в справі приготування до європейських мирів переговорів і предкладів, щоби ті три після подогодження дневного порядку одержали на нинішнім засіданні голос до умотивованіх своїх запитів.

Палата перешла до дневного порядку. Правителівне предложение предложено в третім читані.

Приступлено до другого читання правителівського предложение в справі продовження виборчого періоду для членів Палати після

Нарада почав референт пос. Редліх, який говорив: З огляду на теперішнє положення Палати після залишання пріміром Німеччини, Англії і Франції постановлено продовжити виборчого періоду. Хоч би і настав мир в найближчій часі, то однак супроти дуже широких демобілізаційних заходів, скликані новою вибраною Палатою після могло би настути що йно в липні слідучого року. Комісія постановила про дождіти реченець, установлений в правителівським предложением, до кінця року.

Промовили пп. Василько, Гайднгер, ові сля вибрано генеральними бесідниками пп. Смаль-Стоцького і Мільверта.

Забрав голос пп. Смаль-Стоцький.

По промовах генеральних бесідників Смаль-Стоцького і Мільверта простили факта пп. Каліна і Страпінського за естру критику б. міністра краївої оборони Георгія.

Приступлено до голосування над законом про продовження виборчого періоду членів палати після. Закон прийнято в другім і третім читані.

Далі приступлено до нарад над нагадими запитами пп. Дашибського, Стояна і Грубана в

справи приготувань до експлуатальних мирових переговорів. Забрав голос

п. Дашиночний

закив так: Найвище напружене капіталістичних противництв, коротко назване політикою держав, викликало світову війну. Ні королі, ні народи, ні князі, ні політики, ні високі генерали, які перед війною оновідали по парламентах несговорені речі, не здавали собі справи з цим, чим є новітня війна, кілько соток міліонів людей на цілій землі вона потикає. Не припиняно, щоби ся нещасна війна мала тривати три роки. Восні й державне господарство не було за се приготоване. Тепер станили ми на краю сили європейської людськості. До всіх звертається оклик: коли не маємо згинути, мусимо остаточно забрати ся до миру, щоби довготривала війна не знищила всіх здобутків культури, не вичерпала до краю всіх народів.

Те, що діється ся на фронті, вдається з невінностю страшним, але не є воно нічим в порівнянні з мукою в самім краю, бо в краю після нашими очима вимирає ціле покоління. Смертельність дітей дівчата до найвищого ступеня. В Варшаві пр. стверджено, що на тиждень родяться 200 дітей, а умирає 600. Але всходи є горюю ліхах, восени пісни не тільки на полях бой чим раз більше піносять голови, чим раз безоглядніше збогачують ся при помочі державних органів, які є залежні від їх грошей при субскрипціях воєнних позичок. Завжди собі з цього справи, а одначе разом з найвищою державною владою є ми безсильні.

По страшній замії і спізненні весні стас перед нами міра найбільшого господарського пораження. Ідемо в будучість з завязаними очима, з завязаними руками. Чи ж маємо можчати та не пригадати обов'язків тим, що перли до війни й мусить за неї відповісти? Чи ж не є найстрішіше поражені людськості, коли бачить ся розійті найгірших чинників, коли між тим найхоробріші, наймужніші й найбільше обов'язкові гинуть або стоять каліками? Чи може користю є се, що державна влада без ніякої контролі й критики зросла в безмежність?

Вже в часі міра можна було зауважити, що ся держава не є спосібна розвязати справи парламенту, зложенного з 8 національності, що як пан хітало ся між обструкцією і розпорядженнями на підставі § 14. Як юно виглядала ся держава на війні! Військові невдачі вписували на віну населення. Поляків і Українців вшанували масами, поживу в занятих війском областях нищено на сліпо.

Коли на фронті панували такі відносини, в краю запанувала система гр. Штірка, деспотизм у шляфроку, деспотизм в шляхіці, що не внес трудністі життя. Цenzura віде не по звадяла на свободне слово, перекупна преса прокламувала як програму 8 народів Австро-Угорщини буде запевнені нагорода.

По 5-х мінютовій перерві забрав голос п. Зайц і заявив: Те, що сказав міністер заграничних справ через уста президента міністрів, є великим розчаруванням для всіх народів. Через три роки населення складає жертву життя й здорова, а телер пр. Чернін говорить, що народи не мають забирати голосу, коли наречії мається заключити мир. Є обов'язком правительства докладно означити воєнні цілі й мирові умови.

жадання. Тому крайна пора, щоби австрійське правительство в порозумінню з управою уряду заграничних справ сказано нам, які є властиво воєнні цілі й мирові умови сїї держави. Міністер заграничних справ заявив ся за миром без анексії і без відшкодувань. Як же на сїї основі буде розважана польська справа? Чи спустошені області мають остати без відшкодування? Хто має звернути школи незинних жертв війни? На сїї відповідається ся, що се буде залежне від порозуміння народів. Хочемо щось про се почути.

Тайну дипломатію Австро-Угорщини треба привелити до сього, щоби прилюдно подала до відомості воєнні цілі й мирові умови, хочби й устами австрійського президента міністрів.

Палата приготовлюється ся до сього, щоби з рук народів зняти кайдани, в яких закув їх мілітаризм. Одним розділом сїї боротьби в абсолютизму і мілітаризму є: вибороти мирову справу — коли займемо в сїї справі поважне становище, коли станемо сильні, то проглянемо право кожного народу до свободи, то зближаемо ся найбільше до австрійської ідеї. Бо коли існує ідея народів в Австро-Угорщині, то є вона тільки одна: свобода кожного народу.

Після промови пп. Стояна Й Грубана забрав голос

президент міністрів Зайдлер

та віднер передовісі слова, що обиджують вірний союз з німецькою державою, які пали на вчораши засланю. Переходячи до мирової справи, сказав: По порозумінню з міністром заграничних справ маю честь заявити, що слідує:

Перше питання виходить з заложення, що ц. і к. правительство признало право народів до рішення про себе за основу тривалого міра. Є се хибне. Ц. і к. правительство стоїть на становищі артикулу V. основного закона з 21. грудня 1867, який постановляє, що заключуване міра є застережене цісарем. По сїї виразнім застереженю суверенних прав Корони ц. і к. правительства є все готове в порозумінню з союзниками почати мирові переговори з неприятелями на основі почесного міра, але відкидається іншу підставу мирових переговорів. П. міністер заграничних справ заявив виразно нашу готовість до заключення почесного міра з заповненем свободного розвитку монархії.

Як довго неприятелі не приймуть сього становища ц. і к. правительства й наших союзників, будемо ділі бороти ся в сильнім пересвідчення, що прийде день, в якім народам Австро-Угорщини буде запевнена нагорода.

По 5-х мінютовій перерві забрав голос п. Зайц і заявив: Те, що сказав міністер заграничних справ через уста президента міністрів, є великим розчаруванням для всіх народів. Через три роки населення складає жертву життя й здоров'я, а телер пр. Чернін говорить, що народи не мають забирати голосу, коли наречії мається заключити мир. Є обов'язком правительства докладно означити воєнні цілі й мирові умови.

ПРОСИМО

при зміні адреси **конечно**

- 1) надіслати 50 с. за переведене зміні
- 2) подати побіч нової і стару адресу.

Адміністрація ДІЛА.

НОВИНКИ.

Львів, 27 червня 1917.

— **До приятлів і добродіїв молодіжі.** Велике світове нещастя нищить передовісі наше молодіді: одні гинуть від куль, групі від гори, зголоднено, аномічно, що від часу вибуху купелів в ріші ані не бачила лісна зелень. А є між ними діти дуже добре і дуже здібні, що можуть стати окрасою українського народу, тільки треба їм дати моральну і матеріальну поміч, іменно тепер, коли всім такої помочі найбільше потребують. Вишлім дітям бодай на яких 5-6 тижнів на село на сажній воздух, на сонце на зелень, у ліс, на ріку, огорнім і теплом ніжного благородного віхозання, даймо їм пізнати світ красний і висший від брудного життя величного міста. Ми переконали ся, що спомини з тих любих хвиль, які-серебруєша дитина на вакаційнім селі, остають в літочій пам'яті на ціле життя, а добрий вплив педагогічний і патріотичний надає напрям із національною світоглядовою. Спільна молитва дітей і богослужене, рідна мова і пісня, забави і змагання, вистави, лісткура і оповідання — то та духова пожива, яку подається дітям в часі вакацій на селі серед рідного окружения, на своїй землі. Бувало перед війною, висилало що року наше многодільне і таке симпатичне товариство "Вакаційних осель" сколи сотки нашої молодіжі на село, та російська інвазія знищила тому товариству весь його інвентар, вартості около 20.000 корон. Ся обставина, як різної і впровідній трудасті спричинили залежання окремого комітету для висилки дітей на вакації, який може спроваді чиличити на дежку матеріальну підмогу "Вакаційних осель", але та підмога при нинішній страшній дорожнечі покриє тільки одну частину підатків, о проче відзначаємося до милосердія сердця наших земляків-добродіїв, які на кождий поклик сівішати з щедрими жертвами на добродійні цілі. Скарбником комітету є п. Онуфрій Солтис, учитель школи ім. М. Шашкевича, у Львові, вул. 29. Падолиста ч. 7. Тільки на його ім'я просимо посилати гроші, згідно на адресу наших економічних інституцій з виразним назначенням призначені посилки. За ширший комітет висилки шкільних дітей на вакаційну оселю: о др. Т. Талушинський, ч. св. В. В. голова комітету, Ольга Козакевич, секретарка, Онуфрій Солтис, касір, Ольга Бачинська, предсідателька тов. "Вакаційних осель", Сидір Громницький, член

Ю. Стрижавський.

24

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВІ.

Заполоцький Грицько чухав ся, мив ся, подивлявся раз у раз на небо й завевав усіх що й буде дош. Аватринівський дід Павло, одержавши від "атець-батьушкі" два золоти за привітання "з чином преосвященого", ще вчора, як подав ся до корчми, то й досі немає.

Купив комусь чарку, той Йому — назад; хтось пристав до компанії й також купив чарку, компанія відкупила — та так і пішло... Лиш дубиновецький Артем не міг собі ради дати:

Коли-б вже Їхли чи що; геть чисто з'їли, на заутра не буде чого своїм коням закласти. Наказаніє Господин!

Єдиною втіхою для його було те, що він має весті кіївського пана до Бардичева на вага; о, щі дають добре, мабуть з карбованцем перепаде.

Заполоцькі, і вчорайшанські! запрягайте!

Ну, і вчорайшанські? — дозвідується Артем.

Аватринівські: заутра; сьогодня пойдуть до Белешини, мають замінастасі спраєзти по батьках.

А хтож повеє, що дід паній, у корчмі?

А виж, Артем...

Не повеє я, стос. г.. Я маю весті кіїв-

ського пана до Бардича за.

Еже, злійте з даху, дялати Ар.. як і кіїв-

ський пан пойдуть до Бардичева з вчорайшан-

Із обличчя Артема видко було, як всі його ідеали переверталися шкіреберть.

А в хаті тим часом, ціла драма: кіївський дядюшка мав на думці взяти з собою до Київа Ладика; жвавий хлопець, добре вчить ся, розумний такий, проворний, а не бачив ще Київа. Тільки Й знає, що свій Камянець, і дядюшка в щирим серцем малювані Ладикові близкучі перспективи літування в Київі:

Буде Ладя, в театр їздіть, на гуляння, слушати чудну музику, катати ся по Дніпрі, на Труханов, в Межигорє... Тиж нічого й що по рядошного ні відє в своїй жілі. А какі в нас, в Києві, уліци, какіс дома, какіс собори! Владимицький, Софіївський, Михайлівський, Лавра... Какіс хори там єють! А музес, а памятніки... А какі віді природи! Разве ти можеш сібі що небудь подобное представіть? Відь ето... ето красота ніонісусма!

І старий завзятій киянин аж задихав ся.

Але Ладик тільки дякував, дякував дядюші без краю та мрія по тиху, серед соснових лісів, Заполоч, заполоцьку плебанію, квітник, садок, цинтар, а серед них — вома.

Дядюшка, що ве звік, щоб не приймали його щедріз подарунків, аж турбував ся, аж починав з другого, незвичайного для його кінця:

Слушай, Ладя, тиж малорос? Говори міні: малорус ти чи ні? — Ну, то щож то за малорус, що в Київі не буває?

У Київі, на Подолі

Будо колись і школи
Не вернеть ся, що діялось.
Не верлеть ся сподіване..
Не вернеть ся.. А я брате,
Таки буду сподіватись...

Слышал ти когда нібудь, как се произошло Кропівницькі?

Та.. та, Боже мой! Та ти голову потріяш, коли увідіш на сцене малоросов. А пе іх, а танці! Што ваш Бржезінський понімає: рухлядъ...

Отець Миколай, Аполінарія Павлівна, бауня — вмовляли Ладику не робити дядюші "фронті" і хати до Київа.

До Заполочі! була відповідь.

І дядюшка розгінав ся:

Странний ти, Ладик, как я віжу. Нікульський чоловік. Не малорос, а настоящий ходол. Ну, што ж, Бог с тобою...

Ладик просив вибачення, дядюшка не давав ся, батько мати, бабуя, навіть отець Кость гудили хлопця, лиши заполоцькі й хінували ся. Й ущелали ся: адже добре в нас, в Заполочі, коли малій мініс Київ на нас.

Покідім с нами, Лади? — лятала ся Раї.

Ладик аж затрусив ся.

В хаті Їшла ціла драма: дядюшка лишився, щоб взяти з собою Ладика, а той, дурень, не хоче.

Ну, з того всього будьмо здорові, — почали заполоцькі, а за ними й другі.

Грицько каже, що дош буде, — доловив Вольо.

Е, ледащо погане.. Ну, дай же Боже побачити ся в добром здорові! Господь да піддержить вас на многа! літа... Спасибі за хліб, за сіль, за гостину... Вібачайте, коли що не так. Шануйте ся, татулю, годі вам склони на єз викидати, не ті літа.

Спасибі! Й вам, отці і браті, — дякував дідунь, — вибачайте.. живіте щасливо, любіте другу друга.

Ради шкільної крахової, др Остап Макарушка, директор учит., семінарії, школи вправ і віді львою У. П. Т. у Львові. Озіл Танчиковський, управитель школи ім. М. Шашкевича, Микола Мороз, проф. учит., семінарій, М. Сяк, директор школи ім. Бориса Грінченка, М. Лиса, учителька школи ім. кн. Льва, Е. Гришонська, предсідателька тов. «Українська Захоронка», Е. Макарушка, предсідателька товариства «Союз Українок».

— Педагогічна нарада В п'ятницю 29. червня о год. 14 рано відбудеться в школі У. П. Т. вул. Монастирської т. 12 на I. поверхі велика нарада наших учительських і педагогічних клуг в справі збільшення, унормування і арендування фрекенії нашої шкільної молодіжі для українських львівських шкіл, особливо в справі запевнення достаточності фрекенії для проектованої першої класи виділової, окремої хлопечої, а окремої дівчої при школі ім. Маркіяна Шашкевича. На цю нараду просить Голова Управи Українського педагогічного Товариства в ім'я народної карності точно явитися всіх наших педагогів, учителів, катехітів, усіх приятелів і добродіїв нашої молодіжі, родичів дітей і жіночої товариства «Союз Українок», «Українську Захоронку» і «Вакаційні Осей».

— Краєвий Союз господ.-торг. Спілок у Львові, терговельний синдикат тов. «Сільський Господар» подає до відома, що «Спілка для збуту овочів і ярина, зареєстрована створишена в обмеженою порукою у Львові» є його відділом для обороту садівничими, пасічними і яринними продуктами. На будуще просимо отже у всіх справах, які відносяться до торговлі сими продуктами, звертатися до неї Спілки. При цій нагоді просимо також наші провінціональні Спілки, дальше наших священиків, управителів шкіл і господарів висувати ся в члені Спілки і занести до організацію збуту овочів, ярина, малини, афин, драпаків, волоських і ліскових орізів, сушених грибів і т. п. Спілка буде платити за ці артикули деніні торгові ціни, відтягаючи собі лише незначний процент на адміністрацію. Подбаймо, щоби кождий продукт сільського господарства був як найкорисніше згрошевлений, а тим самим піднесемо наш добробут. Адрес Спілки, Львів, вул. Зіморовича ч. 20. Н. п.

— Курс науки української мови буде відбуватися безкоштовно для тих учениць народних шкіл, що в них не учать української мови, а котрі то учениці бажали би перейти по фахах до класів II, III, або IV. народної школи, або до I. класів виділової школи з українським викладовим языком. Зголосовувати ся при вул. Скарбівській ч. 26. I. поверх.

2-3

— З вищого музичного Інститута ім. М. Лисенка у Львові Привітують ся, що річний попис елесів I.—IV. року відбудеться в п'ятницю дня 29. с. м. о год. 11. перед полуночю в міській салі Муз. Товариства вул. Шашкевича 5, III. пов.

— З дірекції ц. к. української гімназії в Перемишлі. 1) Підготовні курси до I. кл. і до приготовляючої класи почнуться 2. липня і тривати будуть через два місяці (липень і серпень). Способні ученики будуть могли уратувати один рік. Замісцеві найдуть уміщення в бурсі Дешевої Кухні за місячною оплатою 45 К 2) О приняті до Інститута або до однієї з бурс (зв. Миколаїчної Дешевої Кухні) на шк. рік 1917—18 належить вносити подання на руки Дирекції до 15. серпня.

— Завідательства павільйонів в львівській архієпархії одержали оо.: Йосиф Волинець в Болижинові док. буского, Володимир Скоробогатий в Голоску вел. док. львівського, Емануїл Підлещецький в Сигоні док. львівського, Евстахій Скоморовський в Волі великій док. Николаївського. — Сотрудництва одержали оо.: Симеон Білецький прив. сотруд. при церкві св. Параскеви, Юліан Барановський ексл. сотруд. в Каменобріді док. городецького.

— Умівання пасішних пойздів циганською публікою. Урядово подають до відома: З нагоди введення в рух предвиджених в розкладі їзди двох поспішних пойздів між Львовом і Віднем, а іменно поїздом ч. 9 (приїзд до Львова о годині 7:05 рано) і поїздом ч. 10 (відїзд зі Львова о годині 11:30 вечором) поїздом лін. ц. к. Дирекція державних залізниць у Львові, що ужите сих поспішних пойздів циганською публікою є обмежене, так само як всіх інших на сім шляху курсуючих поспішних пойздів — до їзди на віддалені понад 100 км. Подорож з Городка ягайлонського до Львова поїздом поспішним ч. 9 не є дозволена. Подорожним, ідучим зі Львова по спішним пойздом ч. 10, будуть видавати особові каси на головнім дівірці у Львові і в білетів їзди осібні перекази до заняття місця зім по їзді також в часі від 4. до 6. години по полуночі, однак тільки подорожним до Krakowu і до стації положеніх поза Krakowem. Білі їзди до стації положеніх перед Krakowem, а також дотичні осібні перекази будуть спрощувати каси особові міру вільних місць на годину перед відїздом поїзда поспішного ч. 10.

— Нові поштові значки. Небагато відомості є нові значки листівки (до 15, 20, 25 і 30 сot.), дальше поштові картки по 8, подвійні по 8+8 сot., листи карткові по 15 с. з портретом Карла I і значки поспішні по 2 і 5 с. в зміненій формі. Доте перші значки 15, 20, 25 і 30 сotикові, поспішні значки, поодинокі картки по 8 сot., подвійні по 8+8 сot., і листові картки по 15 с. з важні в сібігу тільки до 31. жовтня 1917 р., а безплатна гімніка на інші значки може настути в протягі місяця після походження 1917 року. Уряд поштою мають передовсім вироджувати значки та іншого видані, «перед вічерпанч» їх запасу видавати нові значки тільки на виразне жадане сторони.

По смерти Ярослава Весоловського.

Відень, 25 червня 1917.

Фонд університетів ім. Ярослава Весоловського.

(—) Українські організації табору збігів в Гмінді складаючи на руки д-ра Костя Левицького телеграфічно вираз глубокого спічути по приводу великої утрати, спричиненої смертю Ярослава Весоловського, дали почин до заложення фонду українських журналістів ім. покійного Ярослава Весоловського, жертвуючи місто вінчану вічну квоту на сю ціль. Президія Загальній Української Ради призначить ся також І від себе, надіючись, що всі приклонники і приятелі Покійного щедрими жертвами дадуть найкрасший вираз своїм почуванням. Нехай почин, який дали збігі в Гмінді, буде зважото для тих немногих українських публіцистів на їх тернистім шляху, що з пожертвованем, гідним признання, посвятили себе громадській службі, не зажаючи на усі трудноти, з якими боротися доводить ся кождому українському журналісту.

Він на могилі бл. п. Весоловського.

Довголітному співробітнику і б. начальному редакторові «Діла» — видавнича Спілка «Діло».

Коханому братству — Василь.

Das Pressedepartement des k. k. Ministeriums des Ausseren.

Члені головного видлу товариства «Преса» у Львові.

Прихильникові і співробітникові видавництв — Союз Визволення України».

Від С. О.

Дорогому Тогарішеві — управа української радикальної партії.

Від редакції «Буковина» поспільний привіт!

Від союзу українських послів з Буковини.

Дорогому Тогарішеві і Громадянинові — Українці з над Дніпра.

Жалібна промова веста д-ра Володимира Загайновича над могилою бл. п. Весоловського дnia 23. 4. 1911.

Тілними останками Ярослава Весоловського Парламентарна Репрезентація українського народу в Галичині доземний складає поклон! Над отсюю розкритою могилою, що ось-ось за хвилину так перевоначально скошений на віки цвіт присипле, над отсюю домовиною, що знеможе не тяжкою слабостю криє тіло — стають провідники політичної праці галицьких Українців з жалем у серці, з слізовою в очах, бо знають і розуміють кого вони втратили, бо відчувають велич тієї утрати.

У повному роззвіті найкрасших літ ізнеміг ся Тогаріш, ляг спочити, лишаючи за собою дорогу не довгу, а повну труду і праці, повну самопожертвовання і заслуг для народної справи.

Бо шлях, який Ярослав Весоловський для мандрівки жити свого вибрає, се не та рівна, супокійна дорога, що веде до особистого добробуту і забезпечення, веде до карієри, яка для способності, працьовитості і характеру Його безперечно була вітвореною. Він вираз собі тернистий шлях, на якому власне „я“, лична судьба, власна доля чи недоля шеваютъ з овідомою, над отсюю домовиною, що знеможе не тяжкою слабостю криє тіло — стають провідники політичної праці галицьких Українців з жалем у серці, з слізовою в очах, бо знають і розуміють кого вони втратили, бо відчувають велич тієї утрати.

Вона то гиля Його, молодого студента на села, між люд з горячим словом обнови, в кличами, що будили широкі маси люду і давали їм сідомість іх людського та горожанського достоїнства, зрозуміли прав національних.

Вона то, провідна зоря, кинула Його на вір завзятої боротьби за український університет у Львові, під знаком якої жила в 1904 их роках ціла наша суспільність, а передовсім українська молодіж. А в боротьбі тій була Ярослава не познаним обектом, що струя несе Його в собою; він був активним провідником, якого думки поширювались між українським студентством. Вона то, провідна зоря звергда Його в зимні мурі львівської вязниці на страждання і мученичу голодівку, на терпіння згада після слуханої

справи. І низ ким також написала тоді невідома рука Історії: «Він жертвою звали в борбі роком — за народ терпіти в любові!»

Вона то, та провідна зоря служби народотеперішньої діяльності і висунула Йому в руку перо українського журналіста. Як редактор Чернівецької «Буковини», як видавець видавництва «Преса», як видавець видавництва «Діла» і в зв'язку із інших практик журналистичних для нашої суспільності зоря думок своїх.

Він зрозумів вагу соборності українського національного життя на законі України, яку знає і розумів мало хто.

Тож коли заходив тіл політичників відома в міністерстві справ внутрішніх місце для українського пресового референта, Ярослав Весоловський являється на найвідповіднішим на це нове, труде становище, якому Він дає лінію, зміст і виробляє чималі впливи. На становищі тім, на якім Він добивається, є слушного узання від своїх властей, стає інформатором державних чинників політичних про наше національне питання, стає інформатором Галицької України про все проявлення життя братів за кордоном.

І дав Він нам хустально чистий, ясний образ українського журналіста.

Ту прямолінійність зумані і правість характеру і ту скромність, що інчи називається по-кійний як чоловік, вис Він на поле журналістики і заварив тими пристметами своє журналистичне підданництво.

Він не перемінював великий вартості етичних і громадянських на дрібну монету буденної злоби; в справах власної, личної гідності не знає компромісів; від першої хвили, коли зміг зрозуміти проблеми економічні, з'ясувати явища суспільні, став він під правовим радицької партії та під ним остав як до скону і хоч у різких часописах та політичних днівниках для інших працюють партії. Він переконанням своїм николи не спрөвірюється. Праведний і чесний як чоловік був таким як журналіст, остав все собою і не затратив непорочності душі своєї.

Не стало його між живими як раз в часі, коли Він дуже потрібний, в часі, коли тає варто жити.

Від сходу йде гріх революції. Україна зривається, воскресає! Українське військо давніх часів.. Чудотворна сівомість міліонів мас всіх верств українських.. Занаска історії підноситься ся, ясні сонце вольності і свободи..

І його у той час не стало..

...Ось зайдло сонце у звечірому склоні, яксь тишина і спокій відуть ся над сей світ могил і вічного супочинку.

За хвильку Славу і Твою домовину спустять в низ і присиллять до вічного, тихого сну. Та не супокою, не тихого сну ми Тобі бажаємо!

Нехай бура, що здіймається на Україні по-насес ся хуртовиною і над Твоїм гробом, зочу черній судилось Тобі спочити землі, і нехай крізь віко домовини скаже Тобі, що Україна у визвольнім бою за здійснене наших мрій і подій!

Нехай судорож, що потріс українським велитом, який скине з себе останки кайданів і простиагне руки до волі — здіргне і Твоїм гробом: нехай лисавки громіз, що вілять по Україні, прояснить могильну темряву гробу Твоого! А прийде час, ми віримо в се, небазвом прийде час, що побуді сурми волків Хмельницького, Виговського і всіх боршів за волю України возвістять, що встала Україна вольна, незалежна — тоді Славу ми на Твоїй могилі зложимо вінок барвінку з воскресих українських віль.

— він.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 28. червня 1917.
Нині: греко-кат.: Амоа пр. — римо-кат.: Львів
Завтра: греко-кат.: Тихонія сп. — римо-кат.: Петра і Павла.

Засідання українського жіночого комітету для ранених відбудеться в п'ятницю дні 29. с. м. о годині 5 вечором. Голова Софія Олесьницька, сеср. Марія Олекашівна.

| Дирекція торговельної школи товариства «Преса» у Львові оголосує: всіх учеників і учениць на шкільний рік 1917/18: I. До підготовчої класів які жили в 1904 их роках ціла наша суспільність, а передовсім українська молодіж. А в боротьбі тій була Ярослава не познаним обектом, що струя несе Його в собою; він був активним провідником, якого думки поширювались між українським студентством. Вона то, провідна зоря звергда Його в зимні мурі львівської вязниці на страждання і мученичу голодівку, на терпіння згада після слуханої

зеладо б. класи народної. Укінчаний 14-ий рік живе на перший рік, а 15-ий рік житя і переобласні матеріали первого року Торговельної Школи на другий рік. Влісні сі принесається до 4. липня між 10—12 год. перед полуднем в кампелярі школи при вул. Міцкевича ч. 11 (ріг площа св. Юра). Вступний ісант відбудеться 4. липня с. р. о 10 год. 9 рано. До влісні треба принести метрику, школне свідоцтво, а коли була перевезена в наукі, також свідоцтво моральності за той час (без стемля). Влісні 7 К.: окільна оплата 100 К., яку можна складати по 10 К. місячно. Від школного оплати можна бути на слічні узглиання гідних обставин в полоні, а відмінно в цілості увільнені. Пільги ученики і учениці можуть дістти стипендії. Навчання в сій школі подається після нормального плену для торговельних школ на підставі розпорядку п. к. міністерства просвіти і віроісповідань з дня 17. мая 1910 ч. 17255. Торговельні школи мають на ціли дати своїм ученикам і учницям теоретичне образование, потрібне до обнати посад урядників та функціонерів фінансових, економічних і господарських інститутів та торговельних помічників в торговельно промислових підприємствах або самостійного торговельно промислового інтересу.—Управа школи. 412 1-2

З парламентарних комісій

Конституційна комісія внесла внесена п. Зайца, щоби установити референт, який пропонує, чи він предложено. Підлітати розпорядки, видані на основі § 14, є згідні з конституцією і постанові внесено: котрі відмовити треба затверджені а котрі мають стати законами.

На подуднім засіданні приступила конституційна комісія до нарад над внесеним п. Пернерсторфера, щоби відновити затверджені їх розпорядком в 7. липня 1915, 2. січня 1916 і 27. грудня 1916 в справі тимчасового завіщення судів присяглих.

П. Гуммер вис: 1) Вимагається від правительства, щоби ще протягом завтрашнього дня внести предложение в сірії покликання ширших кругів до уразу присяглих судів та, щоби постаралося о гонорар для присяглих; 2) вимагається від правительства, щоби додало до предложення постанову, що замінити привернені судів присяглих від 1. січня 1918 до хвилі переведення закону, який має бути ухвалений.

Внесено п. Пернерсторфера прийто. З внесеним п. Гуммера ухвалено першу частину, другу відмінено.

Комісія суспільного обезпечення ухвалила вимоги референта для сірії пермененції тієї комісії. Однак розпочалися наради над правителівським предложением про обезпечення робітників на случай торбі та від випадків.

В комісії воєнного господарства роздано реферати.

ВОЕННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГРЫНОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 27. червня 1917.

На ціківі фронті не стилося нічого нового.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гезевер.

ІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 27. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Серед некорисних обсерваторій відносин була діяльність об'єктів артилерії слабша ніж попередніх днів. Тільки в поодиноких відтінках огонь хвилює зростав. У ранішніх годинах відперто висланий англійські сили, котрі наступали на висунені вперед луки коло Ляї, причому завдано їм важкі втрати. В роках на північ перед становищами по обох сторонах шляху в Арра до Ляї ворог осів. Коло Франсін були безуспішні напади ворожих підлів. Так само не вдалося здійснити напади ворога, виконані на кількох місцях звороту коло Арра.

Група війск князя Альбрехта: Більша діяльність поза стеженім огнем коло Кропель — була поміркована.

Група війск князя Альбрехта: Ничого нового.

Відповідає за редакцію Др ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На південні від географії Львів—Тернопіль над Нарайкою був живий оголі артилерії і містовик мін. Над Золотою Ліпкою привели мін в удачного звісного нападу дещо російських бранців.

Фронт македонський: В душі Черни

і на схід від хвилями живий огонь артилерії.

Перший квартмайстер ген. Людендорф.

Концерт елітів

Висшого музичн. Інституту ім. М. Лисенка у Львові,

відбудеться 30. червня 1917 р. (субота), о 10 год. 6. вечери, у величі сали муз. Товариства ім. М. Лисенка (ул. Шашкевича), а також програмою:

1. Schumann: a) Novelette h moll) форт.
b) Aufschwung) Макухівна
c) Warum?) Ірина
d) Grillen) V. p.
 2. Нижанковський: „Минули літа молоді“, сольно спів в супроводі форт. і челя Таркевича Ірина I. р.
 3. Mozart: Концерт a moll — Allegro — Концерт форт. Бандрівська Дарія V. р.
 4. Donizetti: Dueцто — спів Поповичівна Марія (надзв.) і Семань Степан I. р.
 5. Mozart: Концерт a dur скрипка
a) Allegro presto) Гладилович
b) Tempo di Menetton) чівіт Катрія
c) Allegro) V. p.
 6. Mozart: Ariя з оп. „Весілля Фігаро“ сольно Барвінський „Косарі“) спів Дмитрашин Олена II. р.
 7. Mendelssohn: Фантазія h moll — форт. Негребецька Ірина VI. р.
 8. Монюшко: Ariя з опери „Галька“ сольно с. п.з. — Поповичівна Марія (надзв.)
 9. Moszkowski: Caprice espagnole — форт. Туркевич Лев VI. р.
 10. L. Sohr: Концерт d moll Allegro moderato alia Polacca, скрипка — Криштальський Роман VI. р.
 11. Аракас: Ariя з оп. „Катерина“) сольно спів Людкевич: „Пішу від вас“) Завадська Ольга III. р.
 12. Чайковський: Варяції — форт. Дрималік Богдан VI. р.
- Програми, які служать за нумеровані карти вступу, продаються по 1 К в канцелярії Товариства ім. М. Лисенка. 3—6. щоденно, а в день концерту при касі.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Гілько Коенцтгловів шукав своєї жени Марії і дітей Емілія, Емілії, Марії і Дмитра, сакулованих в Пенік новітів Брідді Адреса: Почтамт, пошта Білій Камінь. 449 1—3

Теодор Маленевич, парох Колинського, у вінші сірії автоліті подав свою адресу до греко-катол. ураду парох. Підгородці к. Східниці. 445 1—5

Марія Пронинин в Богатковець пох. Підгайці, тепер в роботах на фільмі «Johannishof» Lundenburg на Мораві, пошукував свого мужа Андрея і сина Демія, що зникав при першій мобілізації до 55 регіменту до Львова. 445 1—3

Студент універс. пошукує лекції або відповіді на заняття на час ферій. — М. Колінський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 430 5—5

Інструтора здібного, студ. унів., для приготовлення протягом року ученика в матеріалу науки. З. І. Гіліс, пошук в січезні Михайлі Коцюбас, міщанин в Білор. Усліві після умови. 448 1—1

Оголошення

— ПОЧЕНС НІГ —

Усував певно спеціальній пудер „Санакс“, пакет за 1-20 К. На продажу вискають тільки від посередини надіслані належності 1-40 с. из пошто. — Однією заступство З. FEDER, — Львів, Синютуська ч. 7. 279 45—60

Студент універс. пошукує лекції або відповіді на заняття на час ферій. — М. Колінський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 430 5—5

Інструтора здібного, студ. унів., для приготовлення протягом року ученика в матеріалу науки. З. І. Гіліс, пошук в січезні Михайлі Коцюбас, міщанин в Білор. Усліві після умови. 448 1—1

Кредит звязковий

передтем

«БАНК ЗВЯЗКОВИЙ»

з причини наглого покликання до війська однокого урядника директора з днем 22. червня с. р. здержує всяку свою урядову діяльність.

ДІРЕКЦІЯ.

ЛІСОСИ НА РАТИ продажмо в правом гри по відношенню до відношенню першої вітч. На лісах уздовжко починочкою платимо в місцях ратак. Поручними житом зі всіх граніць відправляємо відправки. Нові лісоси Австро. Черна. Хреста оправдно на ратак по 5 кор. за 5 лісоси разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

шіц і хмес

у Львові, вул. Марківська 7. VIII 43—7

Краєвий Союз господ.-торговельних спілок у Львові, Зіморовича 20.

прийме зараз

ВОЗЬНОГО.

Письменні аглошения надежить слати до Дирекції Товариства. Лично зголосувати ся можна в годинах урядових від год. 9. рано до 1 в полудні. VI. 3—3

БАЙЦУ ДІПЛЯ

ПРОТИ СНІТИ

висилає „Краєвий Союз господ.-торговельних спілок“ у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. — в пачках на заправу 200 кг. збіжка, пачка К 160, а на заправу 100 кг. по 83 сотики. —

Способ ужиття сії заправи висилає ся на жадане відворотно.

Краєвий Союз господ.-торговельних спілок у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. VIII 3—3

Загальні Збори

ТОВ. КРЕДИТОВОГО

„НАРОДНИЙ ДІМ“

в Жовтні,

відбудуться в лікарії товариства у вівторок дня 17. липня 1917 р. о 10 год. 2, а наслідний браку потрібного числа присучніх членів — о 10 год. 3 по полуд. без огляду на скількість присутніх членів, зі слідуючим дневним порядком:

1. Відчитання протоколу з послідніх Загальних Зборів;
2. Зчитання білянсової Управи з діловодства за 1916 р.;
3. Зчитання Комісії контрольної з внеском на уділне абсолюторії;
4. Розділ зисків за 1916 р.;
5. Вибір 2 членів Ради надірної на місце вилюссованих;
6. Внесення і запити.

440 3—3 Рада надірна.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

з ПЕРЕМІШІ

вулиця Носкошик ч. 3.

Понадзвідно виплату щадніць залучаємо відповідно відповідних урядів. Виплата оціненічною коштою, починаючи від єд. відповідного днів по дні, аж поки їх до поспільного зваж перед днем відробки.

ВЛАДАКІ в „Руській Щадніці“ може складатися особисто в кімн. товариства, почтовими відправками, грошовими листами, чеками поштовими (Білор. інк.), та Дирекції Щадніці на машині безконтактно доставляє, і в філії банку застосовується рахунок „Руської Щадніці“.

Уділне позичок: а) гіпотечних плачок на річні звітні звітнінні ратаки на против. з 10—45 після збору позичачного; б) на позичачські ефекти, в які скоєні векселя. Сорока позичачів зважуються кожного складу.

Посередництво у видачі позичок з Гіл. Вінниці зavedено кредитовим в Кракові.

Всіх інформацій і друків, юридичних зважень з „Руської Щадніці“, вул. Косцішкої, Народній Дім, щоденна безкоштовна в годинах урядів з 10—12 год. крім неділі і укінських свят.

Шкільна з 14. уставка „Руської Щадніці“, захищена через п. к. міністерство внутрішніх справ, включає відповідно відповідної плачок на річні звітні звітнінні ратаки на против. з 10—45 після збору позичачного. III. 50 1

УКРАИНСЬКА НРАВЧИНА — Львів, вул. Гродненська 9. I. поз. — виконує судж. пам'яті по університету. I—T

З друкарії „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.